

Izvještaj s devetoga kongresa Europskoga sociološkog udruženja

Lisabon, 2. – 5. rujna 2009.

Od 2. do 5. rujna 2009. godine održan je kongres Europskoga sociološkog udruženja (ESA) na Sveučilištu u Lisabonu u Portugalu s temom "Europsko društvo ili europska društva?". Plenarna sesija za vrijeme otvorenja bavila se pitanjem kako se Europa vidi iznutra, dok se plenarna sesija na kraju kongresa bavila pitanjem kako se Europa vidi izvana. Govornici na tim sesijama bili su, između ostalih, Colin Crouch (Warwick), Yasemin Soysal (Essex) i Neil Fligstein (Berkeley), koji je na kongresu i promovirao svoju knjigu *Euroclash: The EU, European Identity, and the Future of Europe* (Oxford, 2008.). Poluplenarne sesije bavile su se raznim temama koje su se više ili manje podudarale s temom kongresa, poput sesija o sekularizaciji, vrijednostima i religiji u Europi, te teorijom i metodologijom komparativnih istraživanja europskih društava. Posebna plenarna sesija bavila se pitanjem može li sociologija promijeniti društvo, a odgovore su ponudili Michael Burawoy (Berkeley), predsjednik Međunarodnoga sociološkog udruženja Michel Wieviorka (Paris) i Marju Lauristin (Tartu).

Navedeni kongres bio je do sada najveći kongres Europskoga sociološkog udruženja s više od 2.000 predavača i sesijama organiziranim pod okriljem 33 istraživačke mreže (*research networks*) i 17 istraživačkih tokova (*research streams*). Kvaliteta samih izlaganja, uključujući plenarne sesije, izrazito je varirala. Opći dojam je da su izlaganja uglavnom bila prosječne ili niske kvalitete s nedovoljno razrađenim ili loše prezentiranim radovima. Slično je bilo i s plenarnim sesijama koje su se bavile pretencioznim temama o kojima je bilo teško čuti nešto novoga. Primjerice, sesija s vjerojatno najuglednijim sudionicima kongresa, koja se bavila pitanjem može li sociologija promijeniti društvo, djelovala je sasvim zakašnjelo. Paralelno s već nekoliko godina starim trendom prema tzv. javnoj sociologiji (*public sociology*) u SAD-u, kojeg je potaknuo i nastavio aktivno promovirati Michael Burawoy, nedavni predsjednik Američkoga sociološkog udruženja, ostavila je dojam da europski sociolozi pokušavaju uskočiti na vlak koji je već daleko odmakao.

Zapravo, veliko je pitanje postoji li – i treba li postojati? nešto što možemo zvati europskom sociologijom i koliko ESA uspijeva približiti i homogenizirati europske sociologe. ESA je ipak u jednom vrlo neuspješna – opet u vodstvu ovoga udruženja ima izrazito malo sociologa iz Istočne Europe. Novoizabrana predsjednica je Analia Torres, profesorica na *Instituto Universitário de Lisboa* u Portugalu. Ipak, donekle je ohrabrujuće što je u izborima za dopredsjednika sudjelovao i hrvatski

kandidat – Siniša Zrinščak, predstojnik Studijskoga centra socijalnoga rada pri Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Osim Zrinščaka na konferenciji je sa svojim izlaganjem sudjelovala i Katarina Prpić, te znanstveni novaci i asistenti u sklopu istraživačkih mreža *Science and Technology*, *Sociology of Social Policy*, *Women's and Gender Studies* i *Youth and Generation*.

Sama organizacija kongresa bila je bespriječna. Portugalski domaćini pobrinuli su se da sve bude odrađeno na visokoj profesionalnoj razini – od registracije, preko odlično opremljenih učionica i dvorana, pa sve do izuzetno uslužnoga osoblja koje je bilo dostupno na svakom koraku.

Ostalo nam je nadati se da će sljedeći kongres biti jednako uspješno organiziran i popularan, ali sa znatno kvalitetnijim odabirom izlaganja.

Valerio Baćak
Zagreb